

فارسی دوازدهم

۱۲
منوطه دوم

(نمونه سوالات حل شده)

(تمامی حقوق متعلق به مجتمع آموزشی و پژوهشی ثمین می باشد.)

درس دهم : فصل شکوفایی

معنی کلمات

۱ - معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید .

- الف) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد
ب) بی آنکه زبان به کمتر داعیه ای گشاده باشم.
ج) گشاده دستی را از بوستان و پالیز بیاموز.
د) پاداش هر زخمه سنگی را دست های کریم تو میوه ای چند نثار کند .
- حد فاصل میان دو چیز
ادعا
باغ، بوستان
ضربه

لغت و املاء

۲ - املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید .

- غرق غباریم و (قربت / غربت) با من به سمت باران .
دیروز در (قربت / غربت) باغ من بودم و یک چمن داغ .
- غربت
غربت

۳ - در میان گروه های زیر چه تعداد نادرستی املايي دیده می شود؟ تصحیح کنید.

« غم غربت - غرق غبار - بی تاب و بی قرار - داعیه و خواسته - سپاسگذاری و آفرین - زخمه سنگ - ایثار و بخشش - میراث گذشتگان »

پاسخ:

یک نادرستی املايي وجود دارد. « سپاسگذاری » نادرست و شکل صحیح آن « سپاسگزاری » است.

معنی شعر و نثر

۴- عبارات و اشعار زیر را به نثر روان معنی کنید.

الف (دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بارم و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو
معنی : ای دوست، اگر دیروز (قبل از انقلاب)، غم حاصل زندگی ما را نابود کرده بود؛ اما امروز (زمان
انقلاب)، امید رشد و شکوفایی در کشور دیده می شود.

ب (دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو
معنی : دیروز (قبل از انقلاب) با حس غربتی که در کشور بود، من اندوهی بزرگ در دل داشتم؛ اما
امروز روشنی و امید در برابر ماست.

ج (چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم / من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو
معنی: مانند رودخانه ای که برای رسیدن به دریا امیدوار و بی قرار است، من نیز به دریای انقلاب که
محل دیدارمان است، می پیوندم.

د (من از طبیعت آموختم که همانند با درختان بارور- بی آنکه زبان به کمتر داعیه ای گشاده باشم-
سراسر، کرامت باشم و سراپا گشاده دستی.

معنی : من از طبیعت یاد گرفتم که مثل درختان میوه دار- بدون اینکه کمترین خواسته ای را به زبان
بیاورم- با تمام وجود، سخاوت و بخشنده باشم.

ذ (با هر تابستان از میوه های شیرین و سایه دلپذیر، خستگان راه را میزبانی کریم باشی و پای
فرسودگان آفتاب زده را نوازشگری، درمان بخش دردها.

معنی : در هر تابستان با میوه های شیرین و سایه آرام بخش برای خستگان، میزبانی بخشنده باشی و
بتوانی برای مسافران آفتاب خورده، نوازشگری باشی که درد آن ها را تسکین می دهد.

ر (ز خورشید و از آب و از باد و خاک / نگردد تبه نام و گفتار پاک

معنی : هیچ یک از پدیده های جهان آوازه نیک و گفتار پاک را نابود نمی کنند .

درک مطلب

۵ - مقصود نهایی شاعر از بیت زیر چیست ؟

آن جا در آن برزخِ سرد، در کوچه های غم و درد / غیر شبِ آیا چه می دید، چشمانِ تار من و تو؟
شکایت از اوضاع نابسامان جامعه قبل از انقلاب اسلامی

۶ - بیت زیر ، بر چه مفهومی تأکید دارد ؟

ز خورشید و از آب و از باد و خاک / نگردد تبه نام و گفتار پاک
نام و سخن نیک ماندگار است .

۷ - در این بیت منظور از « نسیم سحرخیز » و « باغ » چیست ؟

با این نسیم سحر خیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو
نسیم سحرخیز : انقلاب و قیام مردم / باغ : وطن ، کشور

۸ - با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو
غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو
الف) منظور شاعر از دیروز و امروز چیست؟

دیروز : دوران پیش از انقلاب ؛ امروز : دوران پس از انقلاب

ب) غرق غباریم چه مفهومی را می رساند؟

پر از اندوه هستیم

پ) باران اشاره به چه چیزی دارد؟

فضای پاکی بخش انقلاب

۹ - در بیت زیر:

چون رود امیدوارم، بی تابم و بی قرارم / من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو

انقلاب

الف) « دریا » چه مفهومی را می رساند؟

پیوستن به جریان انقلاب

ب) مقصود نهایی مصراع دوم چیست؟

دانش زبانی

۱۰ - در بیت « غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو

معطوف

الف) کاربرد کدام نقش تبعی در مصراع دوم مشهود است؟

ب) مصراع نخست را بصورت مرتب بنویسید .

غرق غبار و غربتیم، با من سمت باران بیا

۱۱ - با توجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو

چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم / من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو

الف) انواع « و » (ربط، عطف) را مشخص کنید.

« برگ و بار » ، « من و تو » : « و » عطف؛ « بی تابم و بی قرارم »

ب) مفعول فعل « سوخت » را نشان دهید.

« برگ و بار من و تو » : مفعول فعل « سوخت »

۱۲ - نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید .

مسند

الف) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم

مفعول

ب) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو

دانش ادبی

۱۳ - در بیت زیر کدام کلمات « نماد » هستند؟ مفهوم آنها را بنویسید.

آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد / غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

برزخ سرد : نماد محیط پر از ظلم پیش از انقلاب؛ « شب » : نماد ظلم و ستم

۱۴ - در بیت زیر جناس ناقص را نشان دهید.

دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آئینه دارِ من و تو

باغ و داغ : جناس ناقص

۱۵ - بند زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

« تو اگر آن مایه کرامت را از مادر به میراث می داشتی، می بایست همانند با درختان بارور، بخشندگی

و ایثار را سراپا دست باشی؛ سپاس خورشید را که به هر بامداد بر سر تو زر افشانی می کند.»

الف) وجه شبه را نشان دهید.

سراپا بخشندگی و ایثار بودن

ب) منظور از « زر » چیست و چه آرایه ای پدید آورده است؟

منظور از زر ، نور خورشید است و آرایه « استعاره » را پدید آورده است.

۱۶ - مفهوم نمادین واژه های مشخص شده را بنویسید .

آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد / غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

برزخ سرد : دوران قبل از انقلاب شب : ظلم و ستم

۱۷ - آرایه های بیت های زیر را بنویسید .

الف (این فصل، فصل من و دوست، فصل شکوفایی ما / برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو
این فصل: استعاره از دوران انقلاب / شکوفا شدن: کنایه از رشد یافتن و پیشرفت / من و تو: مجاز از
همه مردم / گل: نماد شهید

ب (چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم / من می روم، سوی دریا، جای قرار من و تو
من مانند رود: تشبیه / امیدوار بودن برای رود: تشخیص و استعاره / قرار: ایهام: ۱. آرامش ۲. محل
وعده / دریا: استعاره و نماد رهایی و آزادی و تکامل

تاریخ ادبیات

۱۸ - نویسنده های کتاب های زیر را بنویسید .

الف (دری به خانه خورشید :
پاسخ : الف (سلمان هراتی / ب : مهرداد آوستا

ب (تیرانا :

